

25.09.2019

Ärende/21

§ 270

Den av ledamoten Sirpa Asko-Seljavaara väckta motionen om upphörande med att dumpa snö i havet

HEL 2019-003279 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Sirpa Asko-Seljavaara väckta motionen som slutbehandlad.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadsstyrelsens förslag i motion nr 21 att det utreds om det är möjligt att följa exemplet från Stockholm, Oslo och S:t Petersburg och upphöra med att dumpa snö i havet senast vintern 2021. (Sirpa Asko-Seljavaara)

Behandling

Ledamoten Sirpa Asko-Seljavaara understödd av ledamoten Björn Månsson föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadsstyrelsens förslag i motion nr 21 att det utreds om det är möjligt att följa exemplet från Stockholm, Oslo och S:t Petersburg och upphöra med att dumpa snö i havet senast vintern 2021.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

4 omröstningen

Ledamoten Sirpa Asko-Seljavaaras förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadsstyrelsens förslag i motion nr 21 att det utreds om det är möjligt att följa exemplet från Stockholm, Oslo och S:t Petersburg och upphöra med att dumpa snö i havet senast vintern 2021.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 78

Alviina Alametsä, Outi Alanen, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgars-

25.09.2019

dottir Sandelin, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Deek Gurhan, Mia Haglund, Sandra Hagman, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Joel Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Perttu Hillman, Mari Holopainen, Rene Hursti, Abdirahim Husu Hussein, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Kati Juva, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Vesa Korkkula, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Anna Laine, Petra Malin, Otto Meri, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Jussi Niinistö, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Mia Nygård, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakariinen, Matti Parpala, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Tomi Sevander, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Sameli Sivonen, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Mikko Särelä, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Blanka: 6

Katju Aro, Kauko Koskinen, Jape Lovén, Petrus Pennanen, Juhani Strandén, Matias Turkkila

Frånvarande: 1
Mirita Saxberg

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Sirpa Asko-Seljavaaras förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Sirpa Asko-Seljavaara och 16 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden ska sluta dumpa snö i havet. Vid den tidpunkt då

motionen väcktes var vintern igen snörik och Ärtholmens snötipp utnyttjades flitigt. Tillsammans med snön dumpas en enorm mängd sopor i havet, och de skräpar ner Östersjöns stränder. Under den kommande vintern måste man sträva att hitta ett annat sätt att bortskaffa snö än att dumpa snö i havet.

Stadsmiljönämnden har gett ett utlåtande om motionen 20.8.2019. Stadsstyrelsen hänvisar till nämndens utlåtande och konstaterar följande: Av de åtta permanenta snötipparna i Helsingfors har bara Ärtholmens snötipp tillstånd att dumpa snö i havet. Snömottagningsplatsen på Ärtholmen har en stor betydelse för hela innerstaden. Med tanke på en fungerande stadstrafik och säkerheten kan man inte helt och hållet sluta dumpa snö i havet på Ärtholmen innan man har kommit med en lämplig teknisk lösning som eventuellt baserar sig på smältning och rening av snö och investerat i att ta lösningen i bruk. De företag som inte följer villkoret att bara dumpa ren snö i havet förlorar i regel det av staden beviljade tillståndet att använda snötippen. I exceptionella och plötsliga snörika situationer är det enligt beredningsplanen tillåtet att också dumpa snö som inte renats från skräp och orenligheter i havet, vilket inte är önskvärt på lång sikt. Stadsmiljösektorn har inlett en innovationstävling i syfte att minska miljökonsekvenserna av snöhanteringen, och med Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland har det startats en utredning om behovet av ett miljötillstånd för att dumpa snö i havet. Stadsstyrelsen påskyndar att principerna för snöhantering, vilka är under beredning inom stadsmiljösektorn, föreläggs beslutsfattarna och ställer upp som mål att åtminstone stora mängder orenad snö inte ska dumpas i havet ens under den tid då allmänna principer och lämpliga metoder och eventuella anläggningslösningar för snöhantering bereds.

Stadsmiljönämnden konstaterar följande i sitt utlåtande 20.8.2019: I Helsingfors tas det emot ca 50 000 snölass under en genomsnittsvinter. Under snörika vintrar kan antalet snölass uppgå till 350 000. I Helsingfors finns åtta permanenta snömottagningsplatser, av vilka två ligger i innerstaden – Ärtholmen och Byholmen. Ärtholmen utnyttjas även för snö från Drumsöområdet. Byholmen kommer att läggas ned för byggandet i området. Havsmottagningen av snö på Ärtholmen har igen under vinterperioden 2018–2019 visat sin betydelse för att kunna återställa trafikförhållandena, tillgängligheten och säkerheten i trafikområdena. I den allt tätare stadsstrukturen i Helsingfors finns det allt mindre plats för upplagging av snö, vilket leder till att snön måste forslas bort efter plogningen. Ärtholmens snötipp har en stor betydelse för vinterunderhållet av gator i hela Helsingfors innerstad. Utan Ärtholmens snömottagningsplats skulle man inte ha kunnat trygga gatornas trafikerbarhet och säkerhet under förra vinterns undantagsförhållanden.

Ärtholmen är den enda snömottagningsplatsen där snö dumpas direkt i havet. Det har ställts som användningsvillkor för mottagningen av snö att bara ren snö får transporteras till mottagningsplatsen. Passer- och användningskontrollen på Ärtholmen har ytterligare förbättrats i syfte att bättre kunna kontrollera snölassens renhet. Om en aktör upptäcks transportera material som inte hör till området, leder detta till att företaget i fråga förlorar användningstillståndet.

I snön blandas sot som orsakas av fjärrvärmeanläggningar och småskalig vedeldning, stendamm och bitumen som dubbdäck lossar från asfalten, dubbar och mikroplaster som lossnar från bildäck och förbränningspartiklar från bilavgaser. Tillsammans med snön hamnar även sopor och spillningar från gator i havet. Största delen av det sediment som hamnar i havet består dock av sandningmakadam.

Stadsmiljösektorn är mycket medveten om att det inte är problemfritt med tanke på miljön att ta emot snö och dumpa den i havet. I syfte att minska miljökonsekvenserna kommer havsbotten vid snötippningskajen att muddras för att avlägsna sediment. Genom muddring avlägsnas sandningssanden och de sopor som hamnat på botten. Orenligheter som eventuellt blandas i vattnet kan staden tyvärr inte påverka med de befintliga metoderna. Enligt en sopinventering på stränderna år 2019 har dumpandet av snö i havet förra vintern inte medfört avvikande nedskräpning jämfört med vintrar då snö inte har dumpats i havet.

I en utredning som staden låtit göra i fråga om alternativ inom snömottagning, "Lumen vastaanoton vaihtoehto vuoteen 2050", visade det sig att havsmottagning av snö är det bästa alternativet i en jämförelse av de olika alternativens koldioxidutsläpp och kostnader.

Innovationstävling

Stadsmiljösektorn utvecklar i samråd med affärsverket Helsingfors stads byggtjänst Stara förfarandena för snöhantering. Våren 2019 inleddes en innovationstävling för snöhantering som syftar till att hitta nya lösningar bland annat för att minska miljölägenheterna. Nya metoder utvecklas för miljökonsekvenserna av att dumpa snö i havet. Målet är att genom tävlingen få tillgång till funktionella och hållbara lösningar som kan tillämpas på Ärtholmen.

Andra städer

Det är förbjudet att dumpa snö i havet i Stockholm, Oslo och S:t Petersburg. I Oslo används en snösmältningsslotte för att rena det vatten som leds till havet. I S:t Petersburgs centrum utnyttjas 11 snösmältningstationer på vilka de suspenderade ämnena i den smälta snön sedimenteras och flytande fetter och oljor avlägsnas från ytan. Stock-

holm dumpar snö som är minst 2 dygn gammal i havet med undantagslov. Också vissa andra städer i Finland, bland annat Esbo, har förbjudit att dumpa snö i vattendrag.

Principer för snöhantering och snölogistik

Stadsmiljösektorn kommer att i principerna för snöhantering, vilka är under beredning, att föreslå att staden slutar dumpa snö i havet som sitt mål på lång sikt. Helsingfors börjar utveckla en lämplig teknisk lösning för bortskaffning av snö i innerstaden. I snömottagningsplatserna på mark i förorterna lagras snön i högar och snön får smälta under sommaren.

De officiella snömottagningsplatserna fastställs i detaljplanen. Det säkerställs genom planläggning att den behövliga snömottagningskapaciteten bevaras också i fortsättningen. En officiell snömottagningsplats kan vara en mottagningsplats på mark, en havsmottagningsplats eller en snöhanteringsanläggning.

Havsmottagningsplatsen på Ärtholmen behövs ännu under många år. Under övergångsperioden skapas ett nytt slags helhetslösning med tillräcklig kapacitet för sluthantering av snö i innerstaden. Lösningen baserar sig mycket sannolikt på smältning av snö. Som lösningens delfaktorer kan förtätning och sammanslagning av logistiska transporter komma i fråga.

I beredningsplanen för vinterunderhåll kan snö under vissa undantagsförhållanden dumpas i havet på de platser som anges för ändamålet också utan att skräp avlägsnas och snön renas. Vid undantagsförhållanden säkras detta förfarande att gatan återställs i trafikerbart skick så snabbt som möjligt. För närvarande finns det inget hinder från myndigheterna att fortsätta använda havsmottagningsplatser. Varken staten eller Helsingfors stads miljömyndigheter har förbjudit att dumpa snö i havet. Stadsmiljösektorn har i april 2019 inlett förhandlingar med Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland om behovet av ett miljötillstånd för havsmottagningsplatser. Målet är att till denna del även fastställa gränsvärden för havsmottagningens miljökonsekvenser.

Ärtholmen har för tillfället en oerhört stor betydelse för att förutsättningarna för en fungerande stad ska kunna säkras. Sektorns aktuella utvecklingsprojekt för snölogistik och snöhantering kommer för sin del med nya lösningar för att minska nedskräpningen av havet. Det är dock inte möjligt att lägga ned havsmottagningen på Ärtholmen innan en lösning med större kapacitet har blivit färdig och ersätter den nuvarande havsmottagningens kapacitet. Den nya detaljplanen för Ärtholmen gör det möjligt att förlägga en snötipp till en plan som anläggs i kajens ände.

25.09.2019

Ärende/21

Enligt 30 kap. 12 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 16.09.2019 § 611

HEL 2019-003279 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran aloitteen loppuun käsitellyksi.

09.09.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 20.08.2019 § 395

HEL 2019-003279 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

25.09.2019

Ärende/21

Helsingin lumenvastaanotto

Helsingissä vastaanotetaan keskimääräisenä talvena noin 50 000 kuormaa lunta. Runsaslumisena talvena tämä määrä voi olla jopa 350 000 kuormaa. Helsingissä on kahdeksan vakinaista lumenvastaanottoa paikkaa, joista kantakaupungin alueella sijaitsee kaksi – Hernesaari ja Kyläsaari. Hernesaari palvelee myös Lauttasaaren aluetta. Kyläsaari on poistumassa alueen rakentamisen tieltä.

Lumen merivastaanotto Hernesaarella on jälleen talvikaudella 2018–2019 osoittanut tärkeytensä liikennealueiden liikennöitävyyden, käytettävyyden ja turvallisuuden palauttamisessa. Helsingin tiivistyvässä kaupunkirakenteessa lumelle jää yhä vähemmän säilytystilaa, minkä seurauksena se täytyy kuljettaa pois aurauksen jälkeen. Hernesaaren lumenvastaanottoa paikan merkitys on suuri lähes koko Helsingin kantakaupungin katujen talvihoidon kannalta – ilman Hernesaaren lumenvastaanottoa toimintaa katujen liikennöitävyyttä ja turvallisuutta ei olisi pystytty varmistamaan viime talven kaltaisissa poikkeusolosuhteissa.

Hernesaaren lumenvastaanottoa paikka

Hernesaari on ainoa lumenvastaanottoa paikka, jossa lunta kaadetaan suoraan mereen. Täällä lumenvastaanoton käyttöehtona on, että paikalle saa tuoda vain puhdasta lunta. Hernesaaren kulun- ja käytönvalvontaa on entisestään parannettu, jotta lumikuormien puhtautta voidaan valvoa paremmin. Mikäli toimijan havaitaan tuovan alueelle sinne kuulumatonta materiaalia, siitä seuraa kyseisen yrityksen käyttöluvan peruminen.

Lumeen sekoittuu kaukolämpöläitosten ja pienpolton aiheuttamaa nokea, nastarenkaiden asfaltista irrottamaa kiviä ja bitumia, autonrenkaista irtoavia nastoja ja mikromuovia sekä autojen pakokaasujen palamishiukkasia. Lumen mukana mereen päätyy myös kadulle heitettyä roskaa ja eläinten jätöksiä. Hiekoitusseppi muodostaa kuitenkin suurimman osan mereen päätyvästä kiintoaineesta.

Kaupunki ympäristön toimiala on hyvin tietoinen siitä, että lumen merivastaanotto ei ole ympäristön kannalta ongelmallista. Ympäristövaikutusten vähentämiseksi Hernesaaren kippauslaiturin vierustalla sijaitsevaa merenpohjaa ruopataan kiintoaineen poistamiseksi. Ruoppaamalla poistetaan pohjaan kertynyt hiekoitushiekka ja roskat. Veteen mahdollisesti sekoittuneisiin epäpuhtauksiin ei kaupunki valitettavasti pysty nykyisillä menetelmillä vaikuttamaan. Keväällä 2019 tehdyn rantaroskainventoinnin perusteella viime talven lumen mereen kippaus ei ole aiheuttanut poikkeavaa roskaantumista verrattuna talviin, joina mereen ei ole kipattu lunta.

Lumen merivastaanotto osoittautui kaupungin teettämän selvityksen ”Lumen vastaanoton vaihtoehdot vuoteen 2050” perusteella parhaaksi vaihtoehdoksi, kun arvioitiin eri vaihtoehtojen hiilidioksidipäästöjä ja kustannuksia.

Innovaatiokilpailu

Kaupunkiympäristön toimiala kehittää yhdessä Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitos Staran kanssa lumenkäsittelyyn liittyviä käytäntöjä. Tänä keväänä on käynnistetty lumenkäsittelyä koskeva innovaatiokilpailu, jonka avulla etsitään uusia ratkaisuja muun muassa ympäristöhaittojen vähentämiseksi. Lumen mereen kaadon ympäristövaikutuksiin kehitetään uusia menettelyitä. Tavoitteena on, että kilpailusta saadaan toimivia ja ympäristön kannalta kestäviä ratkaisuja, joita voidaan soveltaa Hernesaassa.

Muut kaupungit

Tukholmassa, Oslossa ja Pietarissa lumen kaato mereen on kiellettyä. Oslossa on lumen sulatuslautta, jossa mereen johdettava vesi puhdistetaan. Pietarin keskustan alueella on käytössä 11 lumen sulatusasemaa, joissa sulatetusta lumesta laskeutetaan kiintoaineet ja pinnalta poistetaan kelluvat rasvat ja öljyt. Tukholma kippaa korkeintaan 2 vuorokautta vanhaa lunta mereen poikkeusluvalla. Myös muutama suomalainen kaupunki, muun muassa Espoo, on kieltänyt lumen kippaamisen vesistöön.

Lumen käsittelyn periaatteet ja lumilogistiikka

Kaupunkiympäristön toimiala tulee esittämään parhaillaan valmisteltavana olevassa ”Lumenkäsittelyn periaatteet” pitkän aikavälin tavoitteenaan lumen mereen kaadosta luopumista. Helsinki ryhtyy kehittämään kantakaupunkiin soveltuvan teknisen ratkaisun lumen hävittämiseen. Esikaupunkialueiden maanvaraisilla lumenvastaanottopaikoilla lumi varastoidaan kasoihin ja sen annetaan kesän aikana sulaa.

Viralliset lumenvastaanottopaikat määritetään asemakaavassa. Kaavoituksella varmistetaan, että tarvittava lumenvastaanottokapasiteetti on jatkossakin olemassa. Virallinen lumenvastaanottopaikka voi olla maanvarainen vastaanottopaikka, merivastaanottopaikka tai lumen käsittelylaitos.

Hernesaaren merivastaanottoa tarvitaan vielä useita vuosia. Siirtymäkauden aikana kantakaupungin alueelle luodaan uudenlainen kapasiteettiltaan riittävä lumen loppukäsittelyn kokonaisratkaisu, joka perustuu hyvin todennäköisesti lumensulattamiseen. Ratkaisun osatekijöinä

25.09.2019

Ärende/21

saattavat tulla kyseeseen tiivistäminen ja logististen kuljetusten yhdistäminen.

Talvihoidon varautumissuunnitelmassa määritetyissä poikkeusolosuhteissa lunta voidaan kaataa mereen siihen osoitetuissa paikoissa myös ilman roskien poistoa ja lumen puhdistamista. Poikkeusolosuhteissa tällä menettelyllä varmistetaan kadun saattaminen liikennöitävään kuntoon mahdollisimman nopeasti.

Merivastaanoton jatkamiselle ei tällä hetkellä ole viranomaisten taholta estettä. Valtion kuten myöskään Helsingin kaupungin ympäristöviranomaiset eivät ole kieltäneet lumen mereen kaatoa. Kaupunkiympäristön toimiala on käynnistänyt huhtikuussa 2019 neuvottelut Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa merivastaanoton ympäristöluvan tarpeesta. Tältä osin tavoitteena on myös määrittää merivastaanoton ympäristövaikutusten raja-arvot.

Hernesaaren merkitys on tällä hetkellä tavattoman suuri toimivan kaupungin edellytysten varmistamiseksi. Toimialan parhaillaan käynnissä olevat lumilogistiikan ja lumenkäsittelyn kehittämishankkeet tuovat osaltaan uusia ratkaisuja meren roskaantumisen vähentämiseksi. Hernesaaren lumen merivastaanoton lopettaminen ei kuitenkaan ole mahdollista, ennen kuin suuremman kapasiteetin tekninen ratkaisu on valmistunut korvaamaan nykyisen merivastaanoton kapasiteetin.

Hernesaaren uusi asemakaava mahdollistaa lumenvastaanottoaikan toteuttamisen laiturin päähän rakennettavalle kentälle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Pekka Isoniemi, yksikön päällikkö, puhelin: 310 38414
pekka.isoniemi(a)hel.fi